

РЕЦЕНЗИЯ

*на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
докторска програма: Предучилищна педагогика,
професионално направление 1.2. Педагогика
област на висше образование 1. Педагогически науки.*

на тема

РОЛЯ НА КОНСТРУКТИВНИТЕ ДЕЙНОСТИ ЗА РАЗВИВАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНАТА АКТИВНОСТ НА ДЕЦАТА В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ В УСЛОВИЯТА НА ПРОЕКТНО-БАЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ

Автор: ВАЛЕНТИНА ВЕЛИЧКОВА ГЕОРГИЕВА, докторант към катедра „Предучилищно и начално образование“ към Педагогически факултет на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

Рецензент: проф. д.н. Нели Стойчева Димитрова, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Технологично образование), Педагогически факултет на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

1. Кратки биографични данни за докторанта

Валентина Величкова Георгиева е завършила образованието си през 2013 г. в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ със степен бакалавър, Специалност – Предучилищна и начална училищна педагогика.

През 2014 г. придобива магистърска степен Иновации в предучилищното и началното образование отново в ШУ „Епископ Константин Преславски“.

През 2020 г. се зачислява в редовна докторантура по докторска програма „Предучилищна педагогика”, катедра „ТОПО и ПУНУП” към Педагогически факултет, ШУ „Епископ Константин Преславски”.

Валентина Величкова Георгиева преминава през редица квалификационни обучения, които са 28 на брой. Първото квалификационно обучение е през 2013 г. „Европейски тенденции в обучението на деца от ПГ на ДГ. Работа с електронни продукти” – Людмил Герасимов, а последното е през 2024 г. на тема „Безопасно поведение при бедствия, подготовка и обучение на деца и персонал в детската градина“. Всичките квалификационни обучения допринасят за професионалното развитие на Валя Георгиева и натрупване на професионален опит в сферата на предучилищното образование.

2. Общо описание на дисертационния труд и на приложенияте към него материали

Дисертационният труд, разработен в четири глави, е в обем от 303 стандартни страници – 200 основен текст и 83 страници приложения. Онагледен е със 21 таблици, 40 фигури. Номерацията на фигурите и таблиците в автореферата следват дисертационния труд. Използваната литература включва 118 информационни източника на български и на чужд език.

3. Актуалност и значимост на дисертационния труд

Дисертационният труд на Валентина Георгиева е посветен на актуален проблем свързан с Ролята на конструктивните дейности за развитие на познавателната активност на децата в предучилищна възраст в условията на проектно-базирано обучение. Това е проблем, който е застъпен в образователните стандарти не само у нас, но и по света. Тези две ключови компетентности - познавателната активност и проектно-базирано обучение заемат важно място при реализиране на предучилищното образование.

С разработването на дисертационния труд докторанта Валентина Георгиева представя и внедрява модел за педагогическо взаимодействие в условия на ПБО за повишаване на познавателната активност у 6 – 7-годишните деца, чрез които се очертава един по-различен поглед върху организацията и реализацията на възпитателно-образователния процес. Представения модел се основава на разбирането за промени и възможност за справяне с редица предизвикателства поставени пред предучилищното образование в България. Освен познавателната активност в модела са застъпени: затруднена концентрация и ниска

мотивация; слабо развитие на речевата култура; липса на ефективни връзки и сътрудничество между детската градина и семейството и т.н.

4. Методология на изследването

Докторанта Валентина Георгиева умело е подбрала изследователските методи, чрез които създава стимулираща, компетентностно ориентирана образователна среда, която осигурява приложение на усвоените знания и умения в условията на практико-приложна дейност.

За постигане на целта на дисертационния труд Валентина Георгиева анализира учебното съдържание за четвърта възрастова група като очертава дидактическите възможности за организиране на образователна среда, в която се създават условия за стимулиране на познавателната активност на децата. Създава и апробира образователен модел за педагогическо взаимодействие в условия на проектно-базирано обучение, който осигурява практическа приложимост на придобитите по образователните направления знания чрез разнообразни конструктивни дейности и активно участие в тематични проекти. Разработва и апробира на инструментариум за проследяване на постиженията на 6 – 7-годишните деца в ключови области от тяхното познавателно развитие.

Така проведено педагогическото изследване напълно покрива критериите за дисертационен труд и ясно отразява приносите на докторанта.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Основния текст в дисертационния труд е изложен в четири глави в правилно съотношение.

В първа глава са представени теоретичния анализ и постановката на проблема за познавателната активност на децата в предучилищна възраст и приложение на проектно-базираното обучение. Разглеждат се компетентностният подход в предучилищното образование и интерактивното педагогическо взаимодействие като иновативен подход в предучилищното образование. В тази глава Валентина Георгиева представя Проектно-базираното обучение в предучилищна възраст и Ролята на STEAM подхода в проектната работа. Изведени са психолого-педагогически аспекти на познавателната активност както и ролята на конструктивната дейност за обогатяване на познавателния и практическия опит на 6 – 7-годишните деца, **което е принос на докторанта.**

Във втора глава докторанта представя Методология, методика и организация на изследването. Изведени са критерии и показатели за диагностична процедура, разработени от докторанта, което също е **принос в дисертационния труд**.

Целта, задачите, обекта, предмета и хипотезата напълно адекватно са структурирани и отговарят на разработвания от Валентина Георгиева проблем в дисертационния труд.

В трета глава на дисертационния труд е представена концептуална рамка на модел за педагогическо взаимодействие в условия на ПБО за повишаване на познавателната активност у 6 – 7-годишните деца, който е апробиран и е оригинален авторски принос на докторанта.

Представена е обосновката и необходимостта от създаване на модела. Описана е ролята на конструктивните дейности, като са изведени цели, задачи и очаквани резултати.

В четвърта глава е представен анализа на получените резултати от емпирично изследване по различните критерии.

Така структуриран и изложен дисертационния труд представя едно задълбочено изследване на проблема за познавателната активност на децата в предучилищна възраст в условията на проектно-базирано обучение.

6. Научни приноси на дисертацията

В дисертационни труд Валентина Георгиева **правилно определя и извежда научните приноси**, които са:

1. Въз основа на задълбочен и многопосочен анализ са разкрити актуалното състояние и съвременните характеристики на предучилищното образование в България. Анализирана е ролята на конструктивните дейности и са разкрити предпоставките (подходите и стратегиите в обучението) за развиване на познавателната активност у децата в условия на ПБО.

2. Теоретично обоснован е образователен модел за педагогическо взаимодействие в проектно ориентирана среда. Моделът е с интегративен характер за развиване на ключови компетентности чрез конструктивни дейности в детската градина.

3. За развиване на познавателната активност на 6 – 7-годишните деца е систематизирано учебното съдържание за четвърта възрастова група в глобални образователни области, които служат за планиране на тематични проекти, в рамките на които се интегрират компетентности от всички образователни направления.

4. Създаден и апробиран е образователно-методически модел за педагогическо взаимодействие в условия на проектно-базирано обучение, който осигурява практическа

приложимост на придобитите по образователните направления знания чрез разнообразни конструктивни дейности и активно участие в тематични проекти.

5. За реализацията на образователния модел за педагогическо взаимодействие в проектно ориентирана среда е разработен и апробиран инструментариум, който осигурява обективност в оценяването на постиженията 6 – 7-годишните деца и напредъка в тяхното развитие.

7. Публикации

Публикациите свързани с дисертационния труд са три на брой, но отговарят на изискуемия брой по минималните национални изисквания.

8. Препоръки

Към Валентина Величкова Георгиева имам две препоръки.

- Първата е свързана с прецизиране и обединяване на текстове. В дисертационния труд се наблюдава раздробяване на отделните точки в първа и четвърта глава, което обърква читателя и измества акцента на разглеждания проблем. Препоръчвам на **Валентина Величкова Георгиева** в бъдещи научни трудове при предварително структуриране на даден проблем предварително да си очертава рамките на проблема за да може изложението да е последователно и поетапно представено.

- Втората препоръка е насочена към публикационната дейност на докторанта. В дисертационния труд се наблюдава внушителен обем на изследването, който трябва да бъде публикуван и достъпен за по-голям кръг от хора, работещи в сферата на предучилищното образование.

9. Заключение

В заключение считам, че представения дисертационен труд съответства на изискванията за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Изразявам своето положително становище и предлагам на членовете на Научното жури на Валентина Величкова Георгиева да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Предучилищна педагогика“

10.11.2025 г.

Рецензент:

/проф. д.н. Нели Димитрова/